

Kulturverksamhet

Samiska jubileumsåret Staare 2018

Minnets av det första samiska landsmötet på svenska sidan av Saepmie firas under 2018 med en rad kulturhändelser, föredrag, utställningar med mera. Mellan 5 och 11 februari hålls även en fullspäckad jubileumsvecka i Staare (Östersund). Programmet innehåller allt från föredrag till konst, matlagning, seminarier och fotboll. För ett komplett program och mer information, se staare2018.se.

Samernas nationaldag på Dunkers i Helsingborg

På Dunkers Kulturhus i Helsingborg firas samernas nationaldag i Samer i Syds regi med tal, flagghissning, musik, mat och visning av filmen Sameblod.

Tid: 6 februari kl. 11:00

Plats: Dunkers Kulturhus, Kungsgatan 11, Helsingborg

För komplett program, se dunkerskulturhus.se/event/samernas-nationaldagsfirande-pa-dunkers-2.

Finnsk teater på turné: Sykkeessä sydämen kahden

Under februari och mars turnerar Riksteatern med föreställningen *Gemensamma hjärtslag – Sykkeessä sydämen kahden*, en sångföreställning baserad på en fiktiv utväxling av kärleksbrev mellan diktaren Eino Leino och författarinnan L. Onerva (pseud.). Turnén börjar i Hallunda den 8:e februari och slutar på Finlandsinstitutet den 6:e mars, och hinner däremellan passera bland annat Västerås, Göteborg, Falun, Eskilstuna och Haparanda. För mer information, biljetter och turnéplan, se www.riksteatern.se/forestillinger/gemensamma-hjartslag---sykkeessa-sydamen-kahden.

Popkornia – finsk filmklubb

Sverigefinska Ungdomsförbundet och Finlandsinstitutet har startat en klubb för att se och diskutera finsk film. Första träffen är 8:e mars då Tjocka ögonfransar visas på Zita i Stockholm. De första 10 som anmäler sig till [venla.odembalk\[a\]ungfin.se](http://venla.odembalk[a]ungfin.se) får gratis biljet-

ter, för övriga kostar det 80 kr. Efteråt är det häng och diskussion på Vurma. För frågor eller hjälp med att starta en lokal klubb på annat håll i landet, kontakta [venla.odembalk\[a\]ungfin.se](mailto:venla.odembalk[a]ungfin.se), [ju-lia.radliff\[a\]finlandsinstitutet.se](mailto:ju-lia.radliff[a]finlandsinstitutet.se) eller gå med i facebookgruppen: www.facebook.com/groups/16154441135619/about.

Finlandsinstitutets boktips

Finlandsinstitutet publicerar två gånger om året en grundlig lista med ny finsk litteratur som de rekommenderar. En ny upplaga kom i december 2017 med allt från facklitteratur, till barnböcker, dikter, serier mm. www.finlandsinstitutet.se/sv/files/2017/12/Bokr%C3%A5dets-boktips-h%C3%B6sten2017.pdf.

Filmspecial från Fin i Väst

Fin i Väst har på sin hemsida en guide till finsk medverkan i stundande Göteborg Film Festival. På samma sida finns även ett schema för vårens finska filmer på turné i landet: www.finivast.se/2018/01/15/finsk-film-filmfestivalspecial-suomileffat-filmifestarispesialli.

Ny sverigefinsk ungdomstidning på gång

SFU:s medlemsförening Äänet är i färd med att skapa en sverigefinsk ungdomstidning. Första numret beräknas komma ut i mars 2018. Redaktionen välkomnar text- och bildmaterial, som kan skickas till [aanet\[a\]ungfin.se](mailto:aanet[a]ungfin.se).

Författarsamtal med Mikael Niemi

Tornedalingar i Stockholm och Finlandsinstitutet bjuder in till samtal med Mikael Niemi och översättaren och litteraturvetaren Janina Orlov om den nya boken *Koka björn*, om grundaren till den laestadianska väckelserörelsen, Lars Levi Laestadius. Biljetter kostar 100 kr kan köpas på www.finlandsinstitutet.se eller tel. 08-545 212 00.

Tid: tisdag 13 mars kl. 18.30.

Plats: Finlandsinstitutet, Snickarbacken 4, Stockholm.

J! Talks: Philippe Sands möter Elisabeth Åsbrink

När Philippe Sands blev inbjuden till den ukrainska staden Lviv för att hålla en föreläsning började en resa genom hans familjs hemliga historia. I nya boken East West Street leds han genom sammanträffanden runt halva jorden och fram till folkrättens ursprung: Nürnbergrättegångarna. I serien Talks på Kulturhuset Stadsteatern möter han nu författaren och journalisten Elisabeth Åsbrink i ett samtal om brott mot mänskligheten, folkrättens ursprung – och om hur krigsminnen och skuld kan lämna djupa ärr hos generationer av efterlevande.
kulturhusetstadsteatern.se/Forum/Debatt/Evenemang/2018/Talks-Philippe-Sands.

Judiska Kvinnoklubbens basar

Judiska Kvinnoklubben anordnar basar hos Judiska Församlingen i Stockholm. Basaren är öppna söndagen den 11 februari kl. 12.00–17.00 och måndagen den 12 februari kl. 11.00–14.00. På söndagen kl. 16.00 bjuder Operadonnorna på musikaliska godbitar från operascenen med inslag av musikal, cabaret och visa. På måndagen kl. 12.00 berättar journalisten och författaren Ricki Neuman om Judehuset på Klippgatan 19. Föredrag inklusive lunchtallrik kostar 120 kr. Anmälan görs till Harriet Maler, tel. 08-25 35 93, före 8 februari.

Tid: 11-12 februari.

Plats: Sessionssalen, Judiska Församlingen i Stockholm.

Det låter bättre på jiddisch

I början på mars hålls en helg fylld av jiddisch kultur på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Shura Lipovsky & Karsten Troyke, internationellt berömda uttolkare av jiddischmusik framträder. På programmet finns även föreläsningar om kvinnlig poesi, teater, film och litteratur på jiddisch.

Tid: 3-4 mars.

Plats: Kungliga Musikhögskolan, Stockholm.

För biljetter och komplett program, se biljetto.se/e/det-later-bättre-pa-jiddisch-biljetter-252392.

Författarsamtal med Affinity Konar

Judiska Församlingen i Stockholm arrangerar ett samtal med Affinity Konar kring boken "Mischling". Boken handlar om tvil-

lingsstrarna Pearl och Stasha som kommer till Auschwitz med sin mamma och farfar och sätts i Mengele Zoo, nazisternas mänskliga experimentverkstad med tvillingar. Boken kommer att finnas till försäljning till ett specialpris. Samtalet är på engelska.

Tid: 21 februari

Plats: meddelas vid obligatorisk föränmälan senast 20 februari till

john.gradowski@jfst.se.

Information och aktualiteter

Stockholm kommer ansöka om att bli förvaltningsområde för meänkieli

Stockholms stad, som i höstas bestämt att ansöka om att bli förvaltningsområde för samiska med start 2019, kommer även att ansöka om att bli förvaltningsområde för meänkieli. Det berättar Sissela Nordling Blanco (FI) i en intervju med Minoritet.se. Intervjun kan läsas på minoritet.se/4833.

Nominera till tornedalsstipendier

Svenska Tornedalingars Riksförbund delar varje år ut tre stipendier till personer som främjar tornedalsk kultur och leverne: Ungdomsstipendiet, Vuxenstipendiet, och Pruuama ja freistaamapriset. Nomineringar till årets stipendier tas emot fram till 1 mars 2018 via post till STR-T, Tornedalsvägen 13, 984 31 Pajala eller info@str-t.com.

Niklas Orrenius får Aaron Isaac-priset

Sedan 1989 har Judiska Församlingen i Stockholm delat ut Aaron Isaac-priset till någon som har gjort stora och osjälviska insatser för den svenska judenheten. I år tillfaller priset Niklas Orrenius "för sin långa, modiga och mycket framgångsrika journalistiska gärning där han belyst frågor om antisemitism, rasism och främlingsfientlighet på ett mycket föredömligt sätt". Priset delas ut den 10 februari i Judiska församlingens lokaler. Läs mer på jfst.se/nyheter/niklas-orrenius-tilldelas-aaron-isaac-priset-2017.

Vegansk judisk matklubb

Under våren 2018 håller nystartade Jewcology Veganklubb möten en onsdag i månaden. Deltagarna samlas för att laga och äta vegansk mat och lyssna på korta föredrag om hållbarhet kopplat till judisk etik.

Deltagandet är öppet även för icke-veganer. Barn är självklart också välkomna. Kostnad inkl. mat: Medlemsavgift våren 2018, 100 kr + 50 kr/gång. Icke-medlemmar 100 kr/gång. Plats meddelas vid anmält intresse till [jewcovegan\[at\]gmail.com](mailto:jewcovegan[at]gmail.com).

Unga samiska män söks till fokusgrupp

Saminuorra och arvsfondsprojektet Mannen Myten (en del av Män för Jämställdhet) bjuder in samiska killar och unga män (16-30 år) att ingå i en fokusgrupp. Gruppens syfte är att på olika vis berätta om erfarenheter av att växa upp och vara samisk man. Exempel på frågor som grupper kommer diskutera är: Vad är svårt och vad är lätt med att vara ung man och same? Vilka förebilder finns det? Hur har samisk identitet och manlighet förändrats genom tiderna? Fokusgruppens medlemmar kommer arbeta med kultur och kreativa uttryck. Gruppen kommer ha ca fyra fysiska träffar per år fram till 2020 med första tillfälle på Staare i Östersund i februari. Projektet ersätter deltagare för resekostnader. Kontakta [jo-hanna\[at\]saminuorra.org](mailto:jo-hanna[at]saminuorra.org) för mer information.

Samiskt litteraturcenter blir verklighet

Nyligen har det slagits fast att nybildade Sápmi författarcentrum tilldelas ett miljonanslag för att stötta samiskt författande och bokutgivning. Ett kontor med en och en halv tjänst planeras i Jokkmokk och efter projektidens slut finns förhoppningar om att göra verksamheten permanent. För mer information, se samer.se/5554.

Publikationer och utgåvor

Ny doktorsavhandling: Tools of teaching and means of managing

Otso Kortekangas disputerade nyligen vid Historiska institutionen på Stockholms Universitet med avhandlingen ”Tools of teaching and means of managing. Educational and sociopolitical functions of languages of instruction in elementary schools with Sámi pupils in Sweden, Finland and Norway 1900–1940.” I avhandlingen beskrivs hur språket använts inom de nordiska skolorna för att såväl assimilera som segregera samer under nittonhundratalets första hälft. För mer information, se www.historia.su.se/publikationer/nya-publikationer/spr%C3%A5ket-i-nordiska-sameskolor-hade-olika-syften-1.369065.

Oma Maa Mustikka – Vårt Blåbärsland

För att fira Finlands hundraårsdag och Sverigefinska Riksförbundets sextioårsdag har förbundet gett ut en ny matbok, full med sverigefinska mattraditioner, seder och bruk och recept på finska läckerheter. Boken kostar 250 kronor och kan beställas från [info\[at\]rskl.se](http://info[at]rskl.se).

Sverigefinskt medborgarsamtal – Suomen Askeleet

Sverigefinländarnas delegation deltog i november 2017 i ett medborgarsamtal med Folkupplysningssällskapet (Kansanvalistus-seura) om Finlands framtid och sverigefinnarnas kontakter med Finland. En finskspråkig sammanfattning av samtalet finns nu på delegationens hemsida: sverigefinne.se/wp-content/uploads/2016/06/suomen_askeleet_kooste_tukholma.pdf.

På tv/radio/nätet

Judisk Kultur i Sverige i podcastformat

Judisk Kultur i Sverige har börjat lägga upp podcastversioner av föredrag som föreningen arrangerat. Hittills finns samtal uppe med Bernard-Henri Lévy och Tiina Rosenberg. Föredragen finns att lyssna på via iTunes eller på Soundcloud: soundcloud.com/judisk-kultur-i-sverige-jewish-culture-in-sweden.

Judiska Museets blogg

Judiska Museet laddar inför ännu en flytt. Under tiden har de en flitigt uppdaterad blogg där de berättar om vad som händer på och kring museet. judiskamuseet.se/blogg.

UR: Jiddischseminariet 2017

På UR Samtidens hemsida kan man se föredrag från Jiddischseminariet 2017 som hölls i augusti. Föreläsningarna rör skådespelerskan Mina Bern, poesin i ghetton och läger under Förintelsen, och överlevaren Tobias Rawets minnen av livet i gattot i Łódź och i Ravensbrück. Alla föreläsningar är på jiddisch, men med svenska undertexter. urkola.se/Produkter/202706-UR-Samtiden-Jiddischseminariet-2017-Poesi-i-getton-och-lager.

Den första juni 2000 trädde den svenska ratificeringen av Europarådets konvention om regionala språk och minoritetsspråk samt Ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter i kraft. Därigenom erkände Sverige fem nationella minoriteter och minoritetsspråk: judar/jiddisch, romer/romani, samer/samiska, sverigefinnar/finska och tornedalingar/meänkieli.

NAMIS syftar till att förbättra möjligheterna för forskningsarbete inom temaområdena nationella minoriteter, minoritetsspråk och minoritetskulturer. Vi vill fungera som forum för kunskapsutbyte med minoritetsorganisationer, statliga organ och myndigheter som sysslar med språkliga och kulturella frågor, samt med praktiker verksamma inom området kulturell och språklig revitalisering.

#stoltjude fyller 100

Judiska Ungdomsförbundets intagramkonto @stoltjude där en ny svensk jude varje vecka får överta kontot och dokumentera sin vardag nådde nyligen sin hundra och hundraförsta deltagare: Sveriges första kvinnliga rabbin Ute Steyer respektive entreprenören Mikael Belenki. Kontot kan följas på www.instagram.com/stoltjude.

Lider mit glider – barnsånger på jiddisch

Sveriges Jiddischförbunds program för att jiddisch för de allra yngsta, Lider mit glider (Sånger med armar och ben) har nu fått en egen webbsida med musikvideor, sångtexter och förklaringar som alla kan använda sig av. Se barnsanger.jiddischforbundet.se.

SVT: Min revolution 1979

Under december visade SVT dramaserien Min revolution 1917, om Finlands väg till självständigheten under året 1917. Den socialistiske regeringschefen Oskari Tokoi strävar efter att frigöra sitt land från det ryska styret. Parallellt söker de 17-åriga väninnorna Olivia och Iida större självständighet för egen del. Samtidigt faller de båda för den unge socialisten Juho och dras in i de revolutionära händelserna. Serien finns nu på UR Skolas hemsida. urskola.se/Produkter/203119-Min-revolution-1917-Frihet.

SVT: Med hjärtat i Kurkkio

I tre har SVT följt författaren Åsa Larsson när hon efter 30 år återvänder till byn Kurkkio där hon spenderade sin barndoms somrar hos sin mormor. Hur kommer hon tas emot och kommer meänkieli, som mormor talade, att någonsin kunna vara Åsas språk? Programmet sändes i SVT under december och kan nu ses på www.svt.se/med-hjartat-i-kurkkio.

SR om svälten i Tornedalen

Släktband i P1 hade nyligen ett avsnitt om de ”sålda barnen” från Tornedalen, som byttes bort för små pengar för att ha en chans att överleva under svält och missväxt. På sin hemsida har de ett längre reportage om ämnet och man kan även ladda ner avsnittet i sin helhet. sverigesradio.se/sida/avsnitt/836192?programid=2068.

UR: Samernas tid

Under januari har SVT:s serie om samernas historia, från förhistorisk tid till nutid, sänts i SVT2. Seriens tre timslånga avsnitt finns nu uppe på UR Play: ur-play.se/serie/203240-samernas-tid.

NAMIS Forum för nationella minoriteter i Sverige

Hugo Valentin-centrum

Adress:
Thunbergsv. 3D
Box 521
SE-751 20 Uppsala
Tel: 018-471 23 59
Fax: 018-471 23 63

Kontaktpersoner: För ytterligare information eller deltagande i nätverket kan du vända dig till doc. Satu Gröndahl, tfn 018-471 63 96 (e-post: satu.grondahl@valentin.uu.se).

